

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Elżbieta Karska

w sprawie ze skargi oskarżyciela posiłkowego D. H.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
II AKa 400/23,

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 29 stycznia 2025 r.,

oddala skargę.

Tomasz Demendecki Janusz Niczyporuk Elżbieta Karska

UZASADNIENIE

Pismem z 12 grudnia 2024 r. D. H. (dalej: „Skarżący”) złożył skargę na
przewlekłość postępowania sądowego prowadzonego przed Sądem Apelacyjnym w
Warszawie w sprawie o sygn. akt II AKa 400/23, wnosząc o:

1. stwierdzenie przewlekłości w postępowaniu toczącym się przed Sądem Apelacyjnym w
Warszawie II Wydział Karny w sprawie II AKa 400/23 z uwagi na fakt, że Sąd ten od 13
miesięcy nie podjął żadnych czynności zmierzających do rozpoznania sprawy, w tym od
3 miesięcy nie wyznaczył nowego terminu rozprawy po tym, jak termin wyznaczony na
19 września 2024 r. został odwołany w ostatniej chwili;
2. zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego kwoty 5000 zł tytułem
odszkodowania;

3. przyznanie Skarżącemu zwrotu kosztów postępowania zainicjowanego niniejszą skargą według norm prawem przepisanych;
4. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy na okoliczność okresu bezczynności od daty zarejestrowania sprawy do wyznaczenia terminu pierwszej rozprawy oraz od odwołania terminu rozprawy wyznaczonego na 19 września 2024 r. do chwili obecnej;
5. zobowiązanie Sądu Apelacyjnego w Warszawie do wyznaczenia terminu rozprawy w terminie 3 miesięcy od daty wydania orzeczenia w przedmiocie niniejszej skargi.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że zgodnie z informacjami zawartymi w Portalu Informacyjnym, wpływ akt sprawy odnotowano 14 września 2023 r., przy czym 26 września 2023 r. w związku z pominięciem oskarżycieli posiłkowych w wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie akta sprawy zostały zwrócone temu Sądowi celem sprostowania (20 listopada 2023 r.). Następnie, Sąd Okręgowy w Warszawie przesłał Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie akta sprawy wraz z prawomocnym postanowieniem o sprostowaniu. Skarżący podkreślił dalej, że od tego czasu Sąd Apelacyjny w Warszawie nie podjął żadnych czynności mających na celu wyznaczenie terminu rozprawy apelacyjnej. Biorąc zatem pod uwagę zaistniałe w sprawie okoliczności Skarżący uznał, że skarga zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725 z późn. zm., dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego

postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

O przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15). Na znaczenie sprawnego rozstrzygania sporów sądowych, jako jednego z elementów zagwarantowanego konstytucyjnie prawa do sądu, zwraca się uwagę w literaturze (S. *Pikułski*, J. *Szzechowicz*, *Ludzki wymiar prawa a przewlekłość postępowania sądowego* (w:) *Księga Jubileuszowa Profesora Tadeusza Jasudowicza*, Toruń 2004, s. 353 i n.).

W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06

oraz z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Jednocześnie jednak ugruntowane jest stanowisko, że przewlekłość jest pojęciem odnoszącym się do konkretnego zdarzenia, które po wnikliwej analizie należałoby uznać za nadmiernie rozciągnięte w czasie i niezasadnie przedłużające się (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2021 r., I NSP 20/21, oraz z 15 listopada 2022 r., I NSP 322/22). Powyższe oznacza, że standard ochrony prawa do rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki ma charakter zindywidualizowany (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; z 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21; z 14 września 2022 r., I NSP 251/22; z 15 listopada 2022 r., I NSP 322/22). Co do zasady więc przewlekłość jest pojęciem względnym i zawsze musi być odnoszona do konkretnych realiów sprawy i przyjętego trybu postępowania. Należy także nadmienić, że jedynie nadmierne odstępstwa od czasu koniecznego do wykonania określonych czynności sądowych, prac i procedur mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2017 r., III SPP 33/17; z 21 kwietnia 2021 r., I NSP 20/21).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że nie naruszono w niej prawa do sądu w aspekcie rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Analiza powyższej sekwencji zdarzeń (czynności procesowych) skutkuje stwierdzeniem, że od chwili wpływu sprawy do Sądu Apelacyjnego w Warszawie (wrzesień 2023 r.) do dnia wpływu skargi na przewlekłość postępowania (grudzień 2024 r.) upłynęło nieco ponad 15 miesięcy, natomiast nie świadczy to, że w sprawie nastąpiła przewlekłość postępowania, biorąc nawet pod uwagę opisany powyżej standard orzeczniczy, w myśl którego sprawa powinna zostać skierowana przez sąd odwoławczy do rozpoznania w terminie 12 miesięcy. Uznać bowiem należy, że w rozpatrywanym przypadku – uwzględniając całokształt okoliczności sprawy, nie mamy jeszcze do czynienia z bezczynnością, która skutkowałaby koniecznością uwzględnienia skargi, biorąc pod uwagę fakt obciążenia Sądu Apelacyjnego w Warszawie licznymi sprawami, również karnymi. Sąd Najwyższy podkreśla przy tym, że wniesienie

skargi na przewlekłość wywołało w ocenianym postępowaniu apelacyjnym ten skutek, pożądanym przez skarżącego, że Sąd Apelacyjny wyznaczył termin rozprawy apelacyjnej na 12 lutego 2025 r. Postępowanie będzie więc dalej prowadzone i skarżący może oczekiwać efektywnego procedowania przez Sąd Apelacyjny w Warszawie.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji postanowienia, oddalając skargę.

Tomasz Demendecki Janusz Niczyporuk Elżbieta Karska

[SOP]

[a.ł]